

PARTER OCH DOMSLUT

Kathrine Muhonen

Parter

Tilltalad

KATHRINE Karin Muhonen, 19710916-6947
Rabbsta 2, 731 91 Köping

Offentlig försvarare
Advokat Lucas Wiberg
Advokathuset Actus AB
Sturegatan 9 A, 722 13 Västerås

Åklagare

Kammaråklagare Fredrik Sandberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Västerås
Box 21, 721 03 Västerås

Målsägande

MALIN Elisabeth Andersson

Målsägandebiträde
Advokat Anna-Karin Bergström
Advokatfirman Backman & Bergström AB
Box 257, 732 24 Arboga

Domslut

Brott som Kathrine Muhonen döms för

Grovt bedrägeri, 2018-03-23 – 2021-04-11, 9 kap 3 § brottsbalken

Påföljd

Villkorlig dom
160 dagsböter om 130 kr (20 800 kr)

Skadestånd

Kathrine Muhonen ska betala skadestånd till Malin Andersson med 368 233 kr.

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Kathrine Muhonen ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 11 april 2021 till dess att betalning sker.

Brottsofferfond

Kathrine Muhonen ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Lucas Wiberg ska få ersättning av staten med 101 621 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 79 300 kr arbete
- 1 813 kr tidspillan
- 184 kr utlägg
- 20 324 kr mervärdesskatt

Anna-Karin Bergström ska få ersättning av staten med 47 745 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 38 196 kr arbete
- 9 549 kr mervärdesskatt

Kathrine Muhonen ska återbetala kostnaden för sitt försvar med 101 621 kr till staten. Kostnaden för målsägandebiträdet och för det tidigare målsägandebiträdet Elin Andersson ska stanna på staten.

Tommi Muhonen

Parter

Tilltalad

TOMMI Kalevi Muhonen, 19710716-7012
Rabbsta 2, 731 91 Köping

Offentlig försvarare
Advokat Björn Molander
Advokatbyrå Novum AB
Hantverkargatan 2 B, 722 12 Västerås

Åklagare

Kammaråklagare Fredrik Sandberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Västerås
Box 21, 721 03 Västerås

Målsägande

MALIN Elisabeth Andersson

Målsägandebiträde
Advokat Anna-Karin Bergström
Advokatfirman Backman & Bergström AB
Box 257, 732 24 Arboga

Domslut

Åtal som Tommi Muhonen frikänns från

Grovt bedrägeri, 2018-03-23 – 2021-04-11, 9 kap 3 § brottsbalken

Skadestånd

Malin Anderssons skadeståndsyrkande avslås.

Ersättning och återbetalning

Björn Molander ska få ersättning av staten med 95 401 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 74 146 kr arbete
- 2 175 kr tidsspillan
- 19 080 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

YRKANDEN

Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Tommi Muhonen och Kathrine Muhonen ska dömas för grovt bedrägeri enligt 9 kap 3 § brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 GROVT BEDRÄGERI (Kathrine Muhonen och Tommi Muhonen) (5000-K243867-22)

Tommi Muhonen och Kathrine Muhonen har ensamma eller tillsammans och i samförstånd med varandra vid 62 tillfällen olovligen påverkat resultatet av en automatisk informationsbehandling eller annan liknande automatisk process genom att göra banköverföringar från Malin Anderssons bankkonto till sina egna bankkonton till ett sammanlagt belopp om 368 233 (397 375-15 780-7 135-5 889-338) kronor.

Det hände mellan den 23 mars 2018 och den 11 april 2021 på Rabbsta 2, Köping, Köpings kommun eller på annan okänd plats i Sverige. Muhonens handlingar innebar vinning för dem eller annan och skada för målsäganden eller annan.

Brottet bör bedömas som grovt dels eftersom gärningen har avsett betydande värde och dels eftersom gärningen har varit av särskilt farlig art då förfarandet har bedrivits systematiskt och riktat sig mot en person som har befunnit sig i ett utsatt läge.

Tommi Muhonen och Kathrine Muhonen begick gärningen med uppsåt.

Ansvarsyrkande i andra hand

GROVT OCKER

Tommi Muhonen och Kathrine Muhonen har, ensamma eller tillsammans och i samförstånd med varandra, utnyttjat Malin Anderssons oförstånd till att vid 62 tillfällen göra banköverföringar från Malin Anderssons bankkonto till sina egna bankkonton och därigenom bereda sig förmån till ett sammanlagt belopp om 368 233 (397 375-15 780-7 135-5 889-338) kronor, som står i uppenbart missförhållande till motprestationen eller för vilken motprestation inte ska lämnas. Det hände mellan den 23 mars 2018 och den 11 april 2021 på Rabbsta 2, Köping, Köpings kommun.

Brottet bör bedömas som grovt dels eftersom gärningen har avsett betydande värde och dels eftersom gärningen har varit av särskilt farlig art då förfarandet har bedrivits systematiskt och riktat sig mot en person som har befunnit sig i ett utsatt läge.

Tommi Muhonen och Kathrine Muhonen begick gärningen med uppsåt.

Skadestånd

Malin Andersson har begärt att Tommi Muhonen ska betala skadestånd med 368 233 kr.

Beloppet avser förmögenhetsskada som åsamkats målsäganden genom brott. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 11 april 2021.

Det har också begärts att beloppet ska betalas solidariskt med Kathrine Muhonen.

Malin Andersson har begärt att Kathrine Muhonen ska betala skadestånd med 368 233 kr.

Beloppet avser förmögenhetsskada som åsamkats målsäganden genom brott. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 11 april 2021.

Det har också begärts att beloppet ska betalas solidariskt med Tommi Muhonen.

SKÄL

Utredningen

Kathrine Muhonen vidgår de i åtalet angivna transaktionerna men förnekar att hon olovligen har påverkat resultatet av en automatisk informationsbehandling eller annan liknande automatisk process och att hon har vilselett målsäganden och bestrider därför ansvar för grovt bedrägeri. Hon förnekar också under andrahandsyrkandet att hon har utnyttjat målsägandens oförstånd vid dessa transaktioner och bestrider därför ansvar även för grovt ocker. Hon bestrider också att brottsligheten i förekommande fall är grov och menar att var och en av överföringarna ska bedömas för sig. Det innebär att de tidigaste gärningarna har preskriberats. Hon bestrider på grund av sin inställning i skuldfrågorna Malin Anderssons skadeståndsyrkande och vitsordar heller inget belopp eller sättet att beräkna ränta.

Tommie Muhonen förnekar brott enligt båda yrkandena och bestrider därför ansvar. Han har varken ensam eller tillsammans och i samförstånd med Kathrine Muhonen gjort några överföringar eller känt till dessa. I övrigt delar han Kathrine Muhonens ståndpunkt. Han bestrider på grund av sin inställning i skuldfrågorna det enskilda anspråket och vitsordar inte något belopp eller sättet att beräkna räntan.

Åklagaren har sakframställningsvis uppgett följande. Malin Andersson förlorade sin mor och blev placerade hos Tommi och Kathrine Muhonen, som kände Malin sedan tidigare. Malin ingår i LSS-kretsen och hennes pappa var inte kapabel att ta hans om henne. Åtalet omfattar transaktioner efter ett arv till Malin från hennes mamma. En stor summa pengar har förts över från Malins bankkonto som makarna Muhonen inte haft rätt till. De kostnader de har haft för Malin har räknats av från det belopp som åtalet avser. Det var Malins gode

man Yngve Klein som gjorde polisanmälan efter att ha gått igenom Malins ekonomi. Polisen har därefter gjort en omfattande utredning och belyst makarna Muhonens ekonomiska förhållanden under den aktuella tiden. Invändningen från Kathrine Muhonen är att Malin har samtyckt till transaktionerna.

Enligt utredning utförd av kommunen behöver Malin stöd med det mesta i sin livsföring. Malin har enligt utredningen bl.a. en bristande tidsuppfattning och behöver hjälp med rutiner. Hon behöver hjälp med inköp och med sin ekonomi. Hon har varit inlagd på psykiatri vid ett tillfälle under sommaren 2019 sedan hon rymt hemifrån och varit förvirrad. Malin behöver enligt utredningen tydliga rutiner i sin vardag. Hon medicinerar dagligen för oro, ångest och sömnsvårigheter. Hon gick särskola i Köping och flyttade sedan till Sala för gymnasiestudier. Redan av läkarintyg den 31 oktober 2017 framkom att Malin hade en lindrig psykisk utvecklingsstörning och att hon behövde hjälp av vuxen med coachning. Läkarbedömningen var att Malin tillhör LSS-kretsen. Överförmyndarnämnden i Köpings kommun ansökte den 17 februari 2021 om god man för Malin för att bevaka hennes rätt, förvalta hennes egendom och sörja för hennes person. Av upprättat läkarintyg den 25 november 2020 framgår att Malin lider av lindrig psykisk utvecklingsstörning och att hon har ångest.

Den finansiella utredningen för Kathrine och Tommi visar på förekomst av krediter med mycket betydande belopp under aktuell tid och bristande betalningsförmåga. Kontroll har gjorts av de tilltalades bankkonton för tiden den 1 januari 2018 till den 31 december 2021. Kathrine har haft fem konton hos Länsförsäkringar Bank och Tommi har haft fyra konton hos samma bank. De båda har under samma tid haft fyra olika lånekonton hos banken med en total skuld på 2,9 miljoner kronor. Överföringar av pengar från Malins bankkonton har skett sporadiskt under 2018 men sedan maj 2019 under varje månad och då i samband med att pengarna på Kathrines bankkonto tagit slut.

Vid två tillfällen har pengar swishats från Kathrines bankkonto till Tommis bankkonto. Makarna har under tiden den 1 april 2019 till den 31 december 2021 betalat 430 904 kr till olika kreditbolag, inkassobolag, Klarna eller Kronofogdemyndigheten.

Merkostnadsersättning har inte utbetalats av Kungsörs kommun eftersom Malin fått annan ersättning för sina kostnader under berörd tid såsom barnbidrag, barnpension och underhållsstöd som makarna Muhonen haft rätt till och som förts över till dem.

Överförda belopp motsvarar i många fall utbetalningar med liknande belopp till bl.a. OKQ8-bank, Bo Juhlin, Kakke, för köp av motorcykel, köp av bil, och för köp hos körskola och liknande. Köpen hos körskolorna har bekräftats av dessa. Genom kontroll med Ösby Naturbruksgymnasium framgår också att möbler ingår i hyran av rummet. Inga betalningar till Sala kommun eller till gymnasieskolan har förekommit med anledning av Malins studiegång.

Kathrine har haft ett konto benämnt Malin som använts under en begränsad tid direkt efter insättning av arvet till Malin.

Tommi har via Swish fått in pengar till sitt konto från Kathrines konto, som kommer från Malins konto, dels den 20 maj 2019 med 2 500 kr, dels den 31 december 2020 med 7 000 kr, och som av honom har använts för olika köp.

Billån har tagits i två fall av Kathrine för köp av bil. Hon har haft en kredit på 30 000 kr hos OKQ8 Bank som hon nyttjat nästan fullt ut för betalning av drivmedel. En kredit hos Wasa Kredit för köp av släp har också tagits upp av henne. Hon har haft ett konto hos Klarna som har använts för kreditköp av många olika varor. Tommi har också haft krediter hos Klarna under tiden den aktuella tiden för köp av jaktutrustning, fiskeutrustning och liknande.

Åklagarens skriftliga bevis består av polisanmälan, behovsutredning LSS, kontoutdrag, promemoria ang. omkostnadsersättning, finansiell utredning,

promemoria över skäligen överföringar inklusive fakturor, kredituppgifter, uppgifter från Köpings trafikskola och Axelssons trafikskola samt promemoria över samtal med Ösby Naturbruksgymnasium.

Målsägandebiträdet har sakframställningsvis uppgett att det enskilda anspråket grundar sig helt på åtalet och att Malin Andersson åberopar samma bevis som åklagaren.

Advokat Wiberg har sakframställningsvis uppgett följande. Det stämmer att Kathrine fått kontakt med Malin genom skolan som hon arbetar på. Under år 2016 flyttade Malin hem till Kathrine och Tommi och bodde kvar under hela perioden som åtalet avser såsom myndig. Målet handlar om Malins ekonomi och hur den förhåller sig till Kathrines ekonomi. Malin har behov av stöd och hjälp och har då fått hjälp av Kathrine med det. Malin har inte varit bekväm med att ha eget bankkonto och det överenskomts att överföringar skulle ske för betalning av Malins vardagstransaktioner såsom inköp av mobiltelefoner, smartklockor och utgifter kring hästarna där Malin varit involverad. Det finns andra inköp såsom inköp av en EPA-traktor som köpts av Malin som skulle nyttja den och som Kathrine hjälpt till att köpa. Även köpet av en bil var tänkt som en kombinerad examens- och födelsedagspresent från Malin till Kathrines dotter. Boendet på Ösby Naturbruksgymnasium omfattar säng, bord och stol och det blir missvisande att påstå det var ett färdigmöblerat rum som Malin disponerade. Befintliga betalningar av krediter och skulder är betalningar som inte avser Kathrines och Tommis skulder utan skulder hänförliga till Kathrines son. Polisen har inte fått fram vad krediterna avser och att Kathrine inte är kund. Det är möjligt att inbetalningarna skett för någon annans räkning. Det stämmer således inte att Kathrine och Tommi haft egna utgifter som är större än deras inkomster.

Advokat Molander har sakframställningsvis uppgett följande. Han ansluter sig till vad som anförts av advokaten Wiberg. Tommi förde över egna pengar till

gårdskontot som avsåg bolån och kostnader för skötseln av gården som innefattar stall. Det är de två kontona som Tommi haft något bestämmande inflytande över eller insyn i. Tommy betalade löpande räkningar och konsumtionskostnader som någon familjemedlem hade. Han hade inte tillgång till Malins konto eller och har inte använt eller ens loggat in på hennes bank. De två överföringarna som gjorts till Tommis konto sker från Kathrines konto. Den ena är på 2 500 kr och ska avse medicin och motsvaras av köp av medicin samma dag. Det finns också en överföring den 31 december 2020 på 7 000 kr. Det fanns redan 7 000 kr på Tommis konto vid insättningen. Tommi får själv berätta om överföringen. Tommi har uppfattat familjens ekonomi som god och har haft intäkter för uthyrning som täcker utgifterna. Hästtransporten och bilen som köpts in finns kvar i familjens ägo. Det finns ett övervärde i egendomen och det är inte visat att familjen har dålig ekonomi.

Tommi Muhonen och Kathrine Muhonen har hörts över åtalet. På åklagarens begäran har därutöver målsägandeförhör hållits med Malin Andersson samt vittnesförhör med hennes gode man Yngve Klein. På Kathrine Muhonens begäran har vittnesförhör hållits med hennes väninna Evelina Franzén.

De hörda har lämnat uppgifter som rätten uppfattat på följande vis.

Malin Andersson: Hon lärde känna Kathrine när hon gick på Scheeleskolan i femte eller sjätte klass. Kathrine arbetade som elevassistent på skolan och i hennes klass. Kathrine blev också hennes kontaktperson när hennes mamma avled och senare familjehemsförälder. Markus, Hellen och Kajsa-Lisa är Kathrines och Tommis egna barn. Hon minns inte hur det gick till när hon ville handla något till sig själv. Hon minns inte om hon pratade med Kathrine och Tommi och sina pengar. Hon minns inte heller hur det gick till när hon ville handla något. Hon hade både bankkort och ibland fickpengar i kontanter. Hon är dålig på att beräkna växeln så det är enklare för henne att betala med bankkort. Det stämmer att hon var delägare till en ”mini-shettis” som heter

Krux. Hon fick sköta om hästen Krux som var Kathrines häst. Hon gick på promenad med Krux och borstade hästen. Det tyckte hon mest om. Det går inte att rida på hästen som är en ponny för barn. Kathrine hade tre hästar, även Prinsen och Locken. Hon red ibland på de hästarna, som var islandshästar, men ytterst sällan. Hon skrev kanske på två eller tre papper om hästarna men minns inte vilka hästar som det gällde. Hon läste inte igenom papperen. Det stämmer att hon har svårt att läsa och hellre tittar på bilder. Hon har inte körkort och har inte heller gått i körskola. Det var tal om att ta körkort för EPA-traktor men Kathrine berättade att det inte var någon bra idé att ta sådant körkort eftersom hon inte hade reaktionsförmåga för det. Om hon minns rätt så skulle Kajsa-Lisa få EPA-traktorn och Hellen skulle få en moped. Om man ville åka till stan fick man ta buss eller cykel. Om hon skulle betala något så var det främst för Krux i form av godis och hov olja samt lite borstar och trän. Ibland hjälpte Kathrine till med inköpen om hon själv inte hade råd. Hon minns inget annat inköp hon gjorde mer än en armbandsklocka som var kopplad till Kathrine. De köpte sedan ytterligare en sådan barnsäkerhetsklocka efter att hon hade haft sönder den första. Kathrine kunde genom den se var hon befann sig och la även in sitt telefonnummer i klockan, men Kathrine tog bort numret till hennes pappa så hon inte kunde ringa till honom.

Kathrine ville låna pengar för att kunna köpa en bil och hon blev lovad att de skulle återbetala beloppet som de lånade av henne. Hon minns inte vad de skulle köpa bilen för eller om det var lån för EPA-traktorn. Det var väl två eller tre gånger som hon skrev på ett papper åt Kathrine. Det stämmer att hon hört talas om någon pool, det var Tommi som byggde en pool och även skulle bygga en finsk bastu. Först kom träningsgymmet som de hade byggt. Bastun byggdes när gymmet var färdigt. Det stämmer att poolen byggdes därefter. Hon minns inte om hon skulle betala något för det, det har de inte frågat henne om.

Vid ett tillfälle bad hon om att få betala för Netflix. Kathrine och Tommi hade ett familjekonto för Netflix och hon själv ville vara med på det eftersom hon

kollade på Netflix ganska ofta. Krux hovar var inte så bra om hon minns saken rätt. Hovoljan var för att göra hovarna fina och glansiga vad hon minns. Det kändes bra att få en god man.

På frågor från målsägandebiträdet har hon berättat följande. Kathrine kände till att hon hade läs- och skrivsvårigheter eftersom Kathrine jobbade på skolan som hon gick på. Hon vet inte vad en häst kostar eller vad den behöver men det är mycket. Hon kan inte hantera pengar som överstiger 500 eller 1 000 kr. Hon känner inte till värdet av pengar eller hur mycket saker kostar. Kathrine ville ha tillbaka klockan när hon hade flyttat från familjen. Det stämmer att hon hade en mobiltelefon. En mobiltelefon köpte hennes pappa till henne och en eller två mobiltelefoner köpte Kathrine och Tommi till henne. Hon vet inte vem som har betalat för klockorna hon fick. Hon kommer inte ihåg att hon fick saker till rummet på gymnasieskolan. Hon hade redan allt hon behövde på rummet. Hon hade också en cykel men den behövde Kathrine och Tommi. Hon tror fonderna hon hade kom från hennes mamma men hon har inte bett om att de ska säljas mer än att användas för köp av mat till Krux, som hade en mankhöjd motsvarande bänkarnas höjd i rättegångssalen (visar).

På frågor från advokaten Wiberg har hon berättat följande. Det stämmer att hon har fått hjälp av Kathrine med sin ekonomi och att hon hade eget bankkort och även att Katherine betalade om hon själv inte hade råd. Det var rätt så ofta det hände, att hon inte hade pengar som räckte för att handla. De använde då bådas pengar. Det var alltid så. Hon minns inte mer exakt hur ofta. Hon vet inte om Kathrine har hjälpt henne att betala räkningar. Det stämmer att hon inte hade koll på bankkoden men Kathrine hade det. Hon minns inte vad hon berättat i polisförhören om sina räkningar. Hennes uppgifter i polisförhör på sidan 26 i förundersökningsprotokollet om att det var Kathrine som hjälpte henne att betala räkningar, att det var Kathrine som hade tillgång till hennes bank-ID och att hon trodde att Kathrine var hennes gode man stämmer. Hon tror att det kan ha varit fem, sex eller sju olika klockor och mobiltelefoner som hon fick under

tiden beroende på att hon tappat mobilen eller råkat ha sönder den. Klockan tror hon att armbandet gick sönder på. Hon höll inte koll på vad de kostade, det höll Kathrine och Tommi reda på.

Angående EPA-traktorn så var tanken var att hon kunde ta körkort men hon blev tvungen att tänka om och sedan blev det inte av. Hon hade inte reaktionsförmågan för det. Hon kanske har sagt att hon ville vara med och betala för EPA-traktorn men minns inte det. Hon vet inte hur mycket en EPA-traktor kostar. Det var angående bilen en Volvo som antingen Kajsa-Lisa eller Hellen skulle få men det kan ha varit ett annat bilmärke också. Det kan ha varit tal om att hon skulle vara med och betala bilen men vet inte om hon ensam skulle betala den. Det började med att det skulle vara en studentpresent men på slutet sa Kathrine att hon självklart skulle få tillbaka pengarna för bilen. Det minns hon tydligt och det var vid frukostbordet som de tog upp saken med henne och då var det Kajsa-Lisa som skulle ha bilen. Hon minns inte vad hon svarade men hon minns att hon i polisförhör berättade att de skulle låna pengarna av henne.

Hennes uppgifter i polisförhör i fjärde stycket på sidan 16 om att hon skulle ge bort bilen men ångrade sig några månader innan köpet eftersom det var för stor summa men inte berättade det för Kathrine och Tommi samt att det först var tänkt som ett lån men att hon sedan sagt till Kathrine att de inte behövde betala tillbaka, om hon minns rätt, stämmer. Hon vet inte om hon i övrigt samtyckt till att betala någon av familjens kostnader utöver för hästen Krux och möjligen för hö vid ett tillfälle.

Hennes uppgifter överst på sidan 18 om att hon erbjöd sig att betala räkningen men inte minns vilken räkning kan stämma. Hon minns en räkning och det var för Netflix. Hon har en gång betalat för hö till Krux, det var när de åkte till en bonde. Hon kan inte svara på om hon betalat något mer för hästen.

På kompletterande fråga från åklagaren har hon berättat att hon skulle ge en bil i present men hon trodde att det var en begagnad bil och kände inte till vad den kostade.

Tommi Muhonen: Han känner delvis till Malins diagnos och vad som framgår av läkarutredningen av henne. Han är den som betalar räkningarna hemma och fört över pengar till gårdskontot där bolånen dras. Han har sett till att Malin har det bra och har stöttning hemma och att hon få sköta vanliga sysslor på gården. Han har inte haft någon insyn i Malins ekonomi, inte sett några pengar eller hanterat några köp såvitt avser henne. Det är Kathrine som har ansvarat för det. Malin har inte haft någon särskild uppgift på gården, men hon tycker om att gå ut i stallet efter skolan och hon mockar och håller på med hästarna. De har även hund och katt samt kaniner på gården. Malin var väldigt mycket hos dem även innan hon flyttade till dem. Han känner enbart till att Malin har tagit hand om hästen Krux. Han tycker inte att de hade det tufft ekonomiskt utan de hade pengar till att betala räkningarna. De hade intäkter från villan på gården som de hyr ut och även intäkter från stallet. Även Kathrine förde över pengar till gårdskontot. Som han minns det hade de pengar till betalningar. Han känner inte till att de hade inkassokrav. Det var inte problematiskt med krediterna hos Klarna.

Han själv var inte inblandad i överföringarna från Malin till Kathrine. Målet var att försöka förmå Malin att ta körkort för EPA-traktor så att hon skulle kunna ta sig in till stan och även för att kunna hälsa på sin pappa. Malin höll på att träna på övningsfrågor till teoriprovet när hon flyttade även om EPA-traktorn var trasig vid tillfället. Han har inte haft något samtal med Malin om att hon inte kunde ta körkort på grund av sin funktionsvariation. Han har inte pratat med Malin eller Kathrine eller någon annan om att Malins skulle köpa bil till hans döttrar. Han har först efteråt fått veta att Malin uttryckt att hon ville ge en bil i present till döttrarna. Han minns inte något om överföringen via Swish från Kathrine till honom i maj 2019. Om det var köp på Apoteket Hjärtat

så var det köp av medicin men han minns inte händelsen. Överföringen från honom via Swish till ”bajsblöja” är en skämtsam historia och avser överföring till en kompis och handlar inte om blöjor. Det kan ha varit Kathrines del av bolånet på 7 500 kr som han därefter fick överfört via Swish från henne i december 2020. Det fanns pengar till att betala deras räkningar, han reagerade därför inte på Kathrines betalningar. Betalningen med 1 500 kr för färg till EPA:n och 42 500 kr för köp av EPA-traktorn känner han inte till. Han har inte diskuterat ekonomiska frågor om Malin.

På frågor från målsägandebiträdet har han berättat följande. Det är med Malins pengar som EPA-traktorn har köpts. Han har för sig att hon i vart fall har åkt med i den. Det var något större fel på fordonet utöver att batteriet gick sönder. Det hände att döttrarna körde EPA-traktorn. Han vet inte var den tog vägen. Det får Kathrine uttala sig om. Den står inte kvar på gården. Idag känner han till hur bilen betalats men då kände han inte till inköpet av den. Han fick först i efterhand reda på att det var menat som en present från Malin. Han tyckte att det var konstigt, att det var för mycket pengar. De skulle återbetala till Malin men det blev inte gjort.

På frågor från försvararen har han berättat följande. Han var inte med i planeringen av och inköpet av EPA-traktorn. Pengarna som kom från Kathrine förutsatte han kom från henne. Bolånet amorteras i slutet av månaden. Han har ingen vetskap om vad Malin fick i pension och andra inkomster. Det stämmer att han fick räkningar av Kathrine som han skulle betala och han förde själv över pengar till gårdskontot för betalning av bolånen. Han tycker att han för egen del hade pengar över efter att han betalat räkningarna han fått av Kathrine och bolånen. De har ett gemensamt billån och lån för en hästtransport. De betalar löpande dessa räkningar även sedan Malin flyttat. Krediterna hos Klarna var bl.a. för köp av flugor från sportfiskebutiken. Klarna har olika betalningsmöjligheter men det var aldrig några problem för honom att betala dessa räkningar.

Kathrine Muhonen: Malin vistades hos henne och Tommi redan innan hon flyttade till dem och ville utöka tiden som hon vistades hos dem. Sedan insjuknade Malins mamma och de ställde upp så gott de kunde för Malin. Malins mamma besökte dem och berättade att hon hade sett till att Malin hade pengar på sitt konto som skulle användas för att Malin skulle kunna bo hos dem och ha det bra. Det var innan Malins mamma blev väldigt sjuk. Hon besökte Malins mamma när hon var för dålig för att vistas hemma. Socialtjänsten anlände och bad henne att ta med sig Malin hem till sig och de fick med sig hunden Folke på köpet som hon försökte placera om och som hamnade hos deras granne under villkor att Malin skulle betala för och få besöka hunden. Malin har velat köpa kanin och ville även köpa hästen Krux som hon hade tillsammans med övriga hästar redan innan Malin kom till familjen. Hon lovade att Malin kunde få ha hästen som sin men den skulle stå skriven på henne för att vara kvar på gården när Malin flyttade senare i livet. Det hade de en muntlig överenskommelse om. Malin ville stå för alla kostnader för Krux och har ridit i ridskola på hennes hästar. Malin har haft många saker såsom mobiltelefoner och kläder vilket dragit mycket utgifter. Hon har aldrig tagit pengar från Malin utan Malin har alltid önskat använda pengarna till köp. Hon har heller aldrig lånat några pengar av Malin.

På frågor från åklagaren har hon berättat följande. Det stämmer att hon kom i kontakt med Malin på särskolan. Malin har varit väldigt bestämd, bl.a. när det kom bankpapper vilket Malin kunde läsa själv även om hon förtydligade för Malin vad det stod. Malin ville sälja fonderna för att ha samma bank som hon och Tommi hade. Malin fick gå själv till banken för att flytta fonderna men ville att hon skulle följa med till banken. Det var Malin som ville sälja fondandelarna och vara med och betala för sig i hushållet. Hennes egna barn har inte betalat något men har heller inte haft ett sådant behov att handla för pengarna. Det var Malins sysselsättning att åka runt och gör inköp och fika eller äta. Malin ville att de skulle handla och bjuda stallkompisarna på fika. Det var mycket medicininköp och medel mot acne som Malin ville ha samt mycket

smink och kryddpartyn de åkte på. Hon ansåg att Malin fick handla det hon ville. De övriga inköp som gjordes med Malins pengar bestämde hon tillsammans med Malin om och det var bl.a. drivmedel eftersom de åkte så mycket bil ihop. Malin sa själv att hon ville betala eftersom hon fick skjuts.

Malin ville stå för alla kostnader för Krux och motiverade det med att hon ville känna att Krux var hennes egen häst. Hon berättade för Malin vad det kostade för stallplats och mat och torv till Krux. Malin köpte också utrustning såsom grimmor, hjälm och ridkläder. Malin red ett flertal tillfällen på hästarna på gården även om det inte kanske var en gång i veckan, men när Malin började på ridskolan när hon gick på Ösby Naturgymnasium så började hon även rida mer kontinuerligt på gården. Malin följde även med när hennes egna barn red. Hon anmälde Malin till en ridkurs över en helg eftersom Malin ville bli duktig på att rida. Hon utgick från vad Malin önskade och ville.

Angående köpet av EPA-traktor så började Malin prata om att hon ville ha en fyrhjuling med släpkärra till att mocka hästarna ute i hagen. Hon nekade till det eftersom de inte hade någon nytta av en fyrhjuling men en EPA-traktor kunde Malin använda för att besöka sin pappa. Det är svårare att åka fyrhjuling om det regnar och man är mer skyddad i en EPA-traktor. De fick från Ösby att de skulle ansöka om traktorkörkort och pratade sedan med Malins fröken på Ullivskolan i Köping och fick hjälp med att ladda ner appar från skolan för att kunna träna hemma på att ta traktorkörkort. De hann inte anmäla Malin till körskola eftersom hon sedan flyttade till Sala. De köpte EPA-traktorn för att öva med den. Malin åkte med Kajsa-Lisa i EPA-traktorn under helgerna och gjorde ärenden. Hellen frågade någon kväll om hon fick prov EPA-traktorn och det fick hon. Malin hann aldrig själv börja köra EPA-traktorn. Det var Malin som kom ner till henne i köket om berättade att hon ville betala för köpet av EPA-traktorn. De pratade även om att ta vanligt körkort men hon berättade för Malin att hon fick avvakta och se eftersom hon har dålig reaktionsförmåga för att ta vanligt körkort.

EPA-traktorn stod mest uppställd på gården. Hon lämnade även in den på verkstad eftersom den gick för fort och på för höga varv. Fordonet blev sedan stående i flera år. Malin ville sedan inte plugga mer till traktorkörkortet över jullovet innan hon i januari 2021 flyttade hemifrån. Malin har kontaktat henne efteråt och även varit och hälsat på Krux tillsammans med personal sedan hon flyttade. Malin har även hälsat på henne på skolan och även ringt henne.

Hon har frågat Malin vad hon ska göra med EPA-traktorn och har mått jättedåligt över att den bara står på gården för den påminner henne alldeles för mycket. Hon har försökt att sälja EPA-traktorn men inte lyckats få den såld. Hon lämnade in EPA-traktorn till en bilverkstad och skrev på om ägarbyte eftersom hon inte ville ha tillbaka den men fick aldrig betalt. De målade om EPA-traktorn och betalade 1 500 kr för en billack och sedan 42 500 kr för köpet av fordonet såsom framgår av swishen. Sedan tillkom reservdelar och byte av batteri som har köpts. Det kan stämma att det var 55-60 000 kr totalt eller lite mer som de lagt ut på EPA-traktorn. Det är Malin som har stått för betalningarna.

Angående bilen så kom Malin till henne och sa att hon ville betala för en present till Kajsa-Lisa. Malin ville köpa en fin bil för 100 000 kr. Hon svarade att man inte köper en bil för så mycket pengar i present. Eftersom Kajsa-Lisa även skulle ta studenten så åkte de och tittade på en bil till Kajsa-Lisa som Malin tyckte var fin. Malin var med och hämtade bilen och betalade för den och var den som gav den till Kajsa-Lisa. Bilen gick efteråt inte att starta och då bytte de bil på bilfirman till en Volvo som finns kvar än idag på gården. Hon blev glad över att Malin ville ge en bil till sin syster som hon älskade. Malin visste skillnaden på lite pengar och mycket pengar. Malin var också med och tittade på sitt konto.

Hon vet inte hur det kom sig att Malins pengar har använts till att betala för körlektioner för hennes döttrar. Hon vet inte ens om det var med Malins pengar

som lektionerna betalades. Malin ville bo så länge hon ville hos henne och Tommi och det lovade hon att hon skulle få och att alltid ha pengar. Det var inte ett lån av Malin till bilköpet. De papper hon känner till att Malin skrev på var kontraktet med Ösby Naturgymnasiet samt när hon var på Länsförsäkringar Bank för att få bankdosa utöver när hon var på Swedbank och förde över pengarna till konto hos Länsförsäkringar Bank.

Malin ville inte ha något med sparbanken att göra och sålde därför sina fondandelar hos Robur. Malin var själv inne på banken men kom ut och ville att hon skulle följa med in på banken som stöd. Det var i samband med att Malin bytte bank. Hon hade inga tankar på att Malin hade hjälpbehov.

Ang. bilaga 2.4 i förundersökningsprotokollet och betalning till Köpings nya trafikskola så känner hon igen överföringarna från Malin där hon ville handla, t.ex. Götlunda Glass Arboga. De köpte även hem förpackningar från Götlunda Glass. Malin ville betala för glassen. På Köpings Häst och foder AB har hon handlat hästutrustning till stallet. Angående överföringen till Bo Juhlin så har nog Malin betalat 15 000 kr för hö av egen vilja. Överföring av 10 000 kr till Örjan Wallinder var inte för hö men hon minns inte vad som avsågs. Betalning till Köpings zoo avsåg kanin-mat som Malin betalade för även om övriga barn också hade kaniner. Betalningen till Media Markt avsåg en klocka med abonnemang med en abonnemangsavgift varje månad. De sökte inte hos kommunen om pengar för inköp eftersom Malin hade egna pengar. Hon skulle endast kontakta kommunen om det blev något problem fick hon veta.

Malin erbjöd sig att betala vissa räkningar åt henne och ansåg att de kunde använda hennes pengar till något roligt. Malin satt vid köksbordet och såg räkningarna och erbjöd sig att betala, gick upp på sitt rum och hämtade sin bankdosa för betalningen. Det var alltid så att Malin erbjöd sig själv att betala. Hon tog tacksamt mot Malins erbjudande att betala hennes räkningar. Det var Malin som kom när det skulle betalas något och erbjöd sig att själv betala. Hon

själv frågade aldrig Malin om hjälp med betalningen. Hon har aldrig själv känt att hon har en ansträngd ekonomi. Hon har inte varit insatt i vilka pengar Tommi hade. Det är vid träningsgrejer och locktänger på appen Wish och via Klarna som Malin handlat. Hon och Tommi har inte pratat om deras gemensamma ekonomi. Det stämmer att Tommi har betalat räkningarna som inte var hennes och som inte Malin erbjöd sig att betala.

På frågor från målsägandebiträdet har hon berättat att Malin har sagt att hon vill handla och har betalat för det som framgår av kontoutdraget. Krux hade en egen box som Malin skötte om och ströade. Malin hörde mycket och var med hela tiden och måste ha hört henne berätta om räkningen om 15 000 kr för hö som var en engångsbetalning som kan ha avsett även djur som Malin inte hade hand om. Hon kände inte till att Malin hade en god man innan han hörde av sig och det var han som tog upp frågan om EPA-traktorn och var aggressiv. Malin flyttade till ett boende innan hon fick en plats på ett gruppboende. Hon kontaktade aldrig den gode mannen om tillgångar som fanns på fastigheten som tillhörde Malin.

På frågor från försvararen har hon berättat att en del av Malins pengar skulle gå till Malins utgifter och en del skulle vara lön till henne. De pratade om att Malin skulle vara som hennes egna barn och att de hade möjlighet att skriva på papper om adoption. De ville dock vänta så länge Malin hade sin pappa kvar i livet. De utgifter som skulle täckas räckte Malins inkomster inte långt till. Det var främst mat och hyra som Malins inkomster skulle täcka. De fick ingen information om hur de skulle hantera större utgifter utan i den delen gick hon på vad Malins mamma uppgett om att de skulle ha pengar för Malins uppehälle. Hennes uppfattning var att om det fanns pengar till uppehälle så står kommunen inte för utgifterna. Det var hennes erfarenhet sedan tidigare i livet, att kommunen tittar om man har pengar och inte betalar ut stöd om det finns pengar. Hon ansåg inte att Malin var omyndigförklarad och att Malin hade rätt att få använda sina pengar till vad hon än önskade sig. Hon pratade med

kollegor som berättade att Malin hade rätt att köpa vad hon ville för sina pengar och Kungsörs kommun sa inget om det heller. Malin ville helst ha kontanter men hade även eget bankkort för betalning vid skolutflykter och liknande. Malin ville annars inte ha med sig sitt bankkort utan ville att hon skulle lägga ut för hennes inköp. De gjorde innan dess överföringar hemma med Malins bankdosa och med Malin närvarande. Malin ville titta om hon hade pengar och hon visade Malin hur mycket pengar hon hade på kontot. Det var ganska ofta som Malin frågade om sådant, speciellt när något skulle handlas.

Malin ville betala för EPA-traktorn och gjorde det också. Malin hade sönder många av sina mobiler och klockor och sålde en till sin pappa. Malin ville ha likadana mobiler som hennes egna barn hade, en iPhone. Malin har haft mobiltelefonabonnemang med kostnad varje månad. De köpte gardiner, sängkläder, täcke, kuddar, gosefilt, skrivbordslampa, andra lampor, matta till badrummet, handdukar och viss del av kläderna som Malin använde vid Ösby. Skor, byxor, överdragsbyxor och jacka ingick men inte lås till skåpet, målarblock, pennor och liknande som Malin önskade. Fakturorna från Wish avsåg köp av och till Malin såsom träningsgrejer, locktång, kuddfodral med hästar och köp hos apotek. Malin konfirmerades och då hyrdes en lokal och det handlades konfirmationskläder och mat som Malin fick bekosta samt utgifter för konfirmationsläger. Till studenten handlade de studentkläder och anordnade en fest själva. Malin åkte även på en skolresa till Norge där hon behövde ha extra kläder och godis. Malin har haft flertalet skinnjackor och skor som hon handlade varje månad. Det var även hörlurar till mobilen eller paddan som hon handlade. Malin klippte sönder alla sina kläder när hon mådde dåligt så då fick de handla nya kläder. Malin hade inget med sig när hon flyttade in. De köpte även en säng när hon flyttade till Kungsör och en bäddsoffa. Malin tyckte att de skulle köpa en riktig pool och en bubbelpool. De köpte in ett spa-bad som Malin tog hand om själv. Malin ville också köpa en moppebil som hennes dotters pojkvän hade. Hon avstyrde det eftersom hon hade sin EPA-traktor.

Malin ville även köpa nytt värmesystem till fastigheten. Malin ville även betala hennes sons skulder hos Kronofogdemyndigheten.

På frågor från advokaten Molander har hon berättat att Tommi inte kände till att Malin betalade räkningarna som hon nu berättat om.

Yngve Klein: Han minns inte alla detaljer men det visade sig när han tog över som god man att Malin inte hade några pengar på sina bankkonton. Han rekvirerade kontoutdrag och pratade med Malin om det. Det var i maj 2021 och Malin ville gå vidare med saken. De skrev en fullmakt på banken och han tyckte att såg konstigt ut på kontoutdraget. Han försökte förstå och skrev till makarna Muhonen för att förstå och för att förmå dem att göra rätt för sig. Det kom betalningskrav på mobiltelefonabonnemang månadsvis och han fick till svar att Malin hade en skuld som de reglerade genom uttagen från hennes konto. Han uppfattar att Malin inte har någon riktig koll själv. Angående bilen berättade Malin att hon hade erbjudit sig att betala några tusenlappar men inte hela bilen. Han upplever att Malin har svårt att förstå pengars värde. I viss mån har säkert Malin erbjudit sig att betala men hon förstår nog inte riktigt vad det handlar om. Man kan säkert få Malin att göra sådant. Numera är det vanliga utlägg som Malin har för att ha ett drägligt liv. När han skulle ansöka om bostadstillägg för Malins räkning så hävdade kommunen att Malin fått ett arv men de pengarna är ju borta nu.

På fråga från målsägandebiträdet har han berättat att han tillträdde som god man någon vecka in i april 2021 och hade nog en kontakt per telefon med Kathrine sedan han sett att det drogs pengar, 2 000 – 2 500 kr, från Malins konto i form av en banköverföring på okänt sätt. Kathrine återbetalade de pengarna till honom eftersom han inte uppgav Malins nya konto för henne.

Evelina Franzén: Hon började tävla Kathrines häst i januari 2017 och har sedan dess tränat och tävlat med hästen. Hon har dagligen vistats på Kathrines gård. Malin bodde under en lång tid hos familjen Muhonen. Hon och Malin umgicks

i stallen och Malin följde med på tävlingar. Hon bodde även en tid på gården när hon stod utan boende och umgicks då med Malin. Hon kände till svårigheterna som Malin hade och att Malins mamma efterlämnat ett arv men inte hur mycket. Hon antog att familjen erhöll ersättning för att ta hand om Malin utan att närmare känna till några belopp. Malin tyckte inte om att hantera sina egna pengar och ville inte ha med sig eget bankkort när de åkte och handlade på t.ex. Ullared. En period åkte de och handlade allt möjligt på varuhuset EKO. Hon har aldrig varit med om att Malin betalat med eget bankkort, om hon ens hade ett sådant. Hon vet att Malin och Kathrine satt tillsammans ibland och pratade om ekonomi men inte vad de gjorde. Hon vet inte men tror att det handlade om att Malin ville betala och att de gjorde överföringar innan de åkte och handlade. Malin gillade att sväva iväg och köpa det ena och tredje och ville därför veta hur mycket hon hade på bankkontot. Hon minns ett samtal där Malin ville köpa en fyrhjuling men som Kathrine satte stopp för, antagligen på grund av att det rörde sig om så mycket pengar. Hon vet också att de gick ihop och köpte en EPA-traktor till Malins döttrar. Malin hade en häst i stallet som sin egen häst. Hon vet inte om Malin hade något ekonomiskt engagemang i hästen.

På frågor från åklagaren har hon berättat följande. Det var främst den ena dottern som körde EPA-traktorn som sedan blev stående på gården. Hon har förstått att det är en psykisk funktionsnedsättning som Malin har. Malin gick i en specialanpassad skola där Kathrine jobbade. Malin var ibland mammig men ibland mogen för sin ålder.

Skuldfrågan

Av åklagarens skriftliga utredning framgår att överföringar från Malin Anderssons bankkonto har skett på i åtalet angivet sätt av Kathrine Muhonen, vilket hon själv har tillstått men invänt att hon gjort med samtycke av Malin Andersson. Frågan i målet är därför huruvida sådant samtycke förelegat och i

förekommande fall vilken betydelse ett samtycke ska tillmätas i målet. Det är nämligen klarlagt att Malin Andersson, som varit placerad hos Kathrine Muhonen och Tommi Muhonen av socialtjänsten, av läkare är diagnosticerad med en lindrig psykisk utvecklingsstörning och härigenom har svårigheter att sköta sina dagliga rutiner innefattande sin ekonomi, vilket Kathrine Muhonen rimligen har känt till eftersom hon tidigare har arbetat som elevassistent åt Malin Andersson när denna gick på särskola i Köping. Malin Andersson har sedan hon flyttade till eget boende på ansökan av Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd fått en god man utsedd med uppdrag att bevaka hennes rätt, förvalta hennes egendom och sörja för hennes person.

Av den behovsutredning som har utförts av socialtjänsten i Köpings kommun redan under år 2020 framgår att Malin Andersson tillhör personkretsen som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och att hon har fått en armbandsklocka med inbyggd GPS där hon pratar in meddelanden direkt och på så sätt kan få kontakt med Kathrine Muhonen. Enligt en anteckning i utredningen daterad den 18 oktober 2019 framgår vid möte med Malin att hon har svårigheter att komma ihåg saker och att det under våren 2019 blev värre med oro och depressioner samt att hon behöver stöd, hjälp och tillsyn och har en dålig tidsuppfattning, läs- och skrivsvårigheter, dåligt lokalsinne, blir lätt stressad och får ångest. Det står således klart att Malin Andersson inte klarar av att sköta alla sina sysslor själv och att hon inte har förmåga att hantera sin ekonomi. Detta måste Kathrine Muhonen ha varit fullt medveten om när hon åtog sig uppdraget att vara familjehem åt Malin Andersson. Hennes uppgift i sitt förhör inför rätten om hon inte hade några tankar på att Malin Andersson hade hjälpbehov är således inte trovärdig.

Malin Andersson har lämnat en berättelse som framstår som ärlig och därför trovärdig men som är detaljfattig vilket inte är ägnat att förvåna mot bakgrund av hennes psykiska status. Hon har bland annat berättat hur hon i mellanstadiet lärde känna Kathrine, som blev hennes kontaktperson när hennes mamma gick

bort. Hon har också beskrivit hur många barn Kathrine och Tommi har genom att namnge dem i stället för att ange antalet som åklagaren frågat om. Hon har berättat om sina svårigheter i det dagliga livet och hur hennes ekonomi sköttes. Hon har i den delen berättat att hon betalade för egna inköp men att hon har svårt att räkna och därför helst använder sitt bankkort samt att Kathrine Muhonen oftast varit med när hon handlade. Hon har också berättat om hästen Krux som hon fick sköta om i stallet och att det var utlägg för honom som hon främst bekostade med sina egna pengar och att hon även gjort vissa andra utlägg för familjen såsom betalning av hö till stallet vid ett tillfälle utan att närmare ange varför hon skulle betala för det och även för en bil till en av döttrarna i familjen. I den delen har hon lämnat olika uppgifter inför rätten och i polisförhöret. Det står därför klart att Malin Andersson inte riktigt minns vilka löften hon gav eller ens kan redogöra för hur finansieringen av köpet av en bil till en av familjemedlemmarna gick till. Sanningen förefaller stå att finna i Tommi Muhonens berättelse. Han har i den delen berättat att han ansåg det vara för stort belopp för att vara en gåva från Malin Andersson och att återbetalning av beloppet därför skulle ske men tydligen aldrig kom till stånd.

Mot bakgrund av vad som är känt om Malin Anderssons behov av stöd och hjälp på grund av sin utvecklingsstörning och sina personliga svårigheter i det dagliga livet och vad hon nu berättat att hon känner till om sina utlägg och de kostnader familjehemmet haft för henne under tiden hon vistades hos dem framstår det som märkligt att hon skulle ha samtyckt till samtliga banktransaktioner som åtalet avser. Tingsrätten får närmast intrycket av att Malin Andersson varit i det närmaste helt ovetandes om dessa banktransaktioner och vad de skulle bekosta. Den ståndpunkten får stöd av vad Yngve Klein berättat i sitt vittnesmål om att Malin Andersson kan ha erbjudit sig att stå för vissa kostnader men inte förstår pengars värde och att hon berättat för honom att hon erbjudit sig att bidra med några tusenlappar till inköpet av den aktuella bilen.

De utlägg Malin Andersson berättat att hon haft för hästen Krux, för inköp av barnsäkerhetsklockor och mobiltelefonabonnemang samt för Netflix är annars sådana kostnader som har kunnat finansieras genom de väl tilltagna offentliga utbetalningarna till hennes bankkonto som löpande har ägt rum under hela den aktuella tiden. De övriga utlägg för fordon åt familjemedlemmarna har Malin Andersson i avsaknad av körkortsbehörighet inte haft någon nytta av för egen del mer än att få åka med ibland och eftersom hon inte ens kan redogöra för hur finansieringen gick till, vilket framstår som naturligt om man inte har förstått upplägget, har det knappast förelegat något samtycke därtill.

Kathrine Muhonens invändning om att samtycke funnits för i åtalet angivna banköverföringar framstår mot bakgrund av det anförda som en ren efterhandskonstruktion som kan lämnas utan avseende. Kathrine Muhonen har dessutom lämnat både svävande och motstridiga uppgifter om de olika inköpen som har gjorts till familjen eller skulder som betalats med Malin Anderssons pengar. Hon har å ena sidan förklarat sitt handlande med att Malin Andersson ville betala för familjens olika privata utgifter och skulder på sätt som nu ägde rum och att hon själv aldrig någon gång bad Malin Andersson om hjälp med betalningarna och å andra sidan att hon handlade såsom hon blivit ombedd av Malin Anderssons mamma en gång i tiden medan denna levde.

Genom åklagarens utredning är det bortom rimligt tvivel styrkt att Kathrine Muhonen på i åtalet angiven tid och plats olovligen påverkat resultatet av en automatisk informationsbehandling genom i åtalet angivna banköverföringar på det sätt och med den följd som åklagaren angivit i sin gärningsbeskrivning. Åtalet för bedrägeri är därmed styrkt. Vid bedömningen av gradindelningen av brottsligheten finner tingsrätten att Kathrine Muhonen på ett mycket flagrant sätt har missbrukat sitt förtroende såsom familjehemsförälder och att brottsligheten därför genomgående ska rubriceras som grov.

När det gäller åtalet mot Tommi Muhonen har inget framkommit om att han varit direkt involverad i de i åtalet angivna transaktionerna eller känt till dessa närmare även om han inte kan ha undgått att lägga märke till de fordon som inhandlats till hans döttrar. Mot hans förnekande är därför åtalet inte bortom rimligt tvivel styrkt. Tommi Muhonen ska vid angivna förhållanden frikännas.

Skadestånd till Malin Andersson

Vid angiven utgång i skuldfrågorna ska Kathrine Muhonen ersätta den skada hon genom sin brottslighet har orsakat Malin Andersson. Yrkat belopp är genom åklagarens utredning styrkt och rätten till ränta följer av lag. Malin Anderssons skadeståndsyrkande ska vid angivna förhållanden bifallas såvitt avser Kathrine Muhonen.

När det gäller Tommi Muhonen ska Malin Anderssons skadeståndsyrkande ogillas eftersom det grundar sig på brottslig gärning som Tommi Muhonen frikänns från.

Påföljd

Kathrine Muhonen är tidigare ostraffad och lever enligt frivården under ordnade förhållanden. Det saknas därför särskild anledning att befara att hon kommer att fortsätta sin brottslighet. Påföljden kan vid angivna förhållanden stanna vid villkorlig dom och böter motsvarande brottslighetens straffvärde, som tingsrätten uppskattar i likhet med åklagaren till fängelse i nio månader. Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter.

Övrigt

Kathrine Muhonen ska betala den vid gärningen föreskrivna avgiften om 800 kr till Brottsofferfonden eftersom hon fälls till ansvar för brottslighet med strängare straff än böter i straffskalan.

Det saknas anledning att ifrågasätta Anna-Karin Bergströms, Lucas Wibergs och Björn Molanders kostnadsräkningar. De ska därför tillerkännas begärda ersättningar.

Kathrine Muhonens inkomstförhållanden är sådana att hon vid angiven utgång i skuldfrågan ska återbetala försvararkostnaden till staten. Med hänsyn till att hon även ska betala skadestånd med betydande belopp bör dock kostnaden för målsägandebiträdet och det tidigare målsägandebiträdet Elin Andersson stanna på staten.

Kostnaderna för Tommi Muhonens försvar ska på grund av utgången i skuldfrågan för hans del stanna på staten.

RÄTTEN

Tf. rådmannen Peter Andersson samt nämndemän.

Digitalt signerad av tf. rådmannen Peter Andersson

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Västmanlands tingsrätt senast **den 10 mars 2025**. Överklagandet ska vara skriftligt. Västmanlands tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Västmanlands tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Västmanlands tingsrätt. Tänk på att

skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Västmanlands tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Västmanlands tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.